

SOCIALINĖS ANTROPOLOGIJOS IR ETNOLOGIJOS STUDIJOS

LIETUVOS

16(25)
2016

ETNOLOGIJA

LITHUANIAN ETHNOLOGY

STUDIES IN SOCIAL ANTHROPOLOGY AND ETHNOLOGY

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS
LITHUANIAN INSTITUTE OF HISTORY

LI VILNIUS 2016

Leidybą finansavo
LIETUVOS MOKSLO TARYBA
PAGAL VALSTYBINĘ LITUANISTINIŲ TYRIMŲ IR SKLAIDOS
2016–2024 METŲ PROGRAMĄ (Sutartis Nr. LIP-078/2016)

REDAKcinė KOLEGIJA

Vytis Čiubrinskas (vyriausiasis redaktorius)
Vytauto Didžiojo universitetas

Auksuolė Čepaitienė
Lietuvos istorijos institutas

Jonathan Friedman
École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris
Kalifornijos universitetas, San Diegas

Neringa Klumbytė
Majamio universitetas, Ohajus

Orvar Löfgren
Lundo universitetas

Jonas Mardosa
Lietuvos edukologijos universitetas

Žilvytis Šaknys
Lietuvos istorijos institutas

REDAKcinės KOLEGIJOS
SEKRETORĖ

Danguolė Svidinskaitė
Lietuvos istorijos institutas

Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos – etnologijos ir socialinės/kultūrinės antropologijos mokslo žurnalas, nuo 2001 m. leidžiamas vietoj tęstinio monografijų ir studijų leidinio „Lietuvos etnologija“. Jame spausdinami moksliniai straipsniai, konferencijų pranešimai, knygų recenzijos ir apžvalgos, kurių temos pirmiausia apima Lietuvą ir Vidurio/Rytų Europą. Žurnalas siekia pristatyti mokslo aktualijas ir skatinti teorines bei metodines diskusijas. Tekstai skelbiami lietuvių arba anglų kalba.

Redakcijos adresas:
Lietuvos istorijos institutas
Kražių g. 5
LT-01108 Vilnius

Tel.: + 370 5 262 9410
Faks: + 370 5 261 1433
El. paštas: etnolog@istorija.lt
v.ciubrinskas@smf.vdu.lt

Žurnalas registruotas:

European Reference Index for the Humanities (ERIH)
EBSCO Publishing: Academic Search Complete, Humanities International Complete,
SocINDEX with Full Text
Modern Language Association (MLA) International Bibliography

TURINYS / CONTENTS

<i>Pratarmė</i> (Vytytis Čiubrinskas)	5
<i>Foreword</i> (Vytytis Čiubrinskas)	7

Straipsniai / Articles

Rasa Paukštytė-Šaknienė

Šeima ir kalendorinės šventės sovietinėje Lietuvoje	9
Family and Calendar Holidays in Soviet Lithuania. Summary	31

Waldemar Kuligowski

Festivalizing Tradition. A Fieldworker's Notes from the Guča Trumpet Festival (Serbia) and the Carnival of Santa Cruz de Tenerife (Spain)	35
Festivalizuojant tradiciją. Pastabos iš lauko tyrimų Gučos trimitų festivalyje (Serbija) ir Tenerifės Santa Kruso karnavale (Ispanija). Summary	53

Cozette Griffin-Kremer

Immigrant Integration through Festival: Technical Prowess, Empowerment and Inclusion in the Lily-of-the-Valley Festival in Rambouillet, France	55
<i>Pakalnučių</i> festivalis Rambujė (Prancūzija) kaip imigrantų integracijos būdas: jų meistriškumas ir socialinis pripažinimas. Santrauka	66

Iuliia Buyskykh

Carnival in Urban Protest Culture: The Case of Kyiv Early Euromaidan	69
Karnavalas miesto protesto kultūroje: ankstyvojo Kijevo Euromaidano atvejis. Santrauka	88

Monika Frėjutė-Rakauskienė

Etninių grupių pilietinė mobilizacija Pietryčių Lietuvoje: baltarusių, lenkų ir rusų savanoriškos organizacijos	91
Civic Mobilization of Ethnic Groups in Southeastern Lithuania: Belarusian, Polish and Russian Voluntary Organizations. Summary	123

Vidmantas Vyšniauskas

Kultūriškumas sovietmečio Lietuvoje: kultūros namai ir Bažnyčia. Gižų atvejis	127
Cultural Identities in Soviet Lithuania: The Soviet Culture House and the Church. The Case of Gižai. Summary	152

Aušra Jurčikonytė

Sovietinė industrija ir poindustrinės atmintys: Alytaus namų statybos kombinatas.....	155
Soviet Industry and Post-industry Memories: Alytus Houses Building Complex. Summary	174

Recenzinis straipsnis / Review Article

Jonas Mardosa

<i>Gyvenimo etnografija ar gyvenimas etnografijoje?</i>	177
<i>Ethnography of Life or Life in Ethnography? Summary</i>	194

Recenzijos ir apžvalgos / Reviews

Vytis Čiubrinskas, Darius Daukšas, Jolanta Kuznecovienė, Liutauras Labanauskas, Meilutė Taljūnaitė. Transnacionalizmas ir nacionalinio identiteto fragmentacija (<i>Monika Frėjutė-Rakauskienė</i>)	197
Savas ir kitas šiuolaikiniais požiūriais. Contemporary Approaches to the Self and the Other. V. Savoniakaitė (sud.) (<i>Aivita Putniņa</i>)	201
Ethnographies of Grey Zones in Eastern Europe: Relations, Borders and Invisibilities. I. Harboe Knudsen, M. D. Frederiksen (eds.) (<i>Victor C. de Munck</i>)	204
Lina Laurinavičiūtė-Petrošienė. Žanro virsmas: Žemaitijos Užgavėnių dainos (<i>Žilvytis Šaknys</i>)	209

Konferencijos / Conferences

2015 m. SIEF XII kongresas Zagrebe (<i>Vytautas Tumėnas</i>)	213
EASA kongresas Milane (<i>Vida Savoniakaitė, Vytis Čiubrinskas, Auksuolė Čepaitienė</i>)	219
Sureikšminant antropologiją: EASA seminaras Prahoje (<i>Auksuolė Čepaitienė</i>) ...	223
EASA Medicinos antropologijos konferencija MAGic2015 (<i>Auksuolė Čepaitienė</i>)	226
SIEF darbo grupės „Ritualiniai metai“ konferencija Findhorne, Škotijoje (<i>Skaidrė Urbonienė</i>)	228
Šventėms ir apeigoms skirta konferencija Samaroje (<i>Žilvytis Šaknys</i>)	232
Etnologijos doktorantų konferencija VDU (<i>Viktorija Varanauskaitė, Gintarė Dusevičiūtė</i>)	235

Foreword

The current issue of the journal contains two main blocks of articles. One focuses on festivals, celebrations, and manifestations and the other on social memory work in the (re)construction of the Soviet past. The first thematic has a broad variety of European cases, taken from Ukraine in the East to Spain in the West, from the holidays celebrated in the private sphere and family circle to mass manifestations. Starting with Rasa Paukštytė-Šaknienė's article 'Family and Calendar Holidays in Soviet Lithuania,' which embraces both problematics, her point of departure is the 'ritual year' (public year cycle festivals), but the case she uses is celebrations in the private sphere. Here the year cycle festivals celebrated in the form of family reunions are analyzed as an alternative to the atheist Soviet-era ban on public celebrations, such as traditional Christmas and Easter, as well as the space for the festivals-as-tradition.

Conspicuous examples of the social impact of festivals can be found in this and the other texts: Waldemar Kuligowski discusses 'festivalization' (a term used by Häussermann and Siebel) in Serbia and Spain; Cozette Griffin-Kremer analyzes the Lily-of-the-Valley Festival in France; and Iuliia Buyskykh describes the early period of the Kyiv Euromaidan protests which, she claims, reflected elements of carnival. The identity politics case of Serbia and Ukraine and the community-building and immigrant integration case from France reveal this phenomenon in particular. 'Carnival in Urban Protest Culture: The Case of Kyiv Early Euromaidan' by Buyskykh stands out because she exposes the carnival elements in Euromaidan to show how it makes the urban space into one for community building as well as for protest culture, which eventually becomes a zone for the expression of national identity politics.

In contrast, Monika Frėjutė-Rakauskienė provides an analysis of the Belarus, Polish, and Russian minority participation in voluntary civic involvement-promoting organizations in southeastern Lithuania. Instead of civic activism, which was stressed in the previous article, the ethnic profile of these organizations appears to be their main feature; it manifests in accordance with the dominant ethnic and local identities of participants.

The second block of articles consists of Vidmantas Vyšniauskas's and Aušra Jurčikonytė's papers presenting how social memory works for the (re) construction of 'cultural life' and the 'good life' from the Soviet past and on what grounds identification with these images continues. Vyšniauskas draws upon the Soviet culture house as a standard 'cultural consumption' institution but sees the Church as providing alternative cultural activities. Jurčikonytė's

article draws on the impact of the sentiment of nostalgia for the Soviet industrial past, which in contemporary anthropological research on (post)socialism is often presented as a central emotion used to idealize the socialist past. She proves that the 'good life' is a focal point in former employees' retrospectives of the Soviet-era industrial firm in the city of Alytus, which is portrayed as 'prosperity' felt in the past in contrast to the lack of it in contemporary livelihoods.

This issue of *Lithuanian Ethnology* contains a new rubric – 'Review Article' – opening up a forum for explicit reviews on relevant publications in the fields of ethnology and socio-cultural anthropology. Here Jonas Mardosa provides a thorough and critical analysis of Auksuolė Čepaitienė's recent book *Ethnography of Life-ways* (2013). The Book Review chapter of the current issue includes Aivita Putniņa's review of the bilingual (Lithuanian and English) book edited by Vida Savoniakaitė on recent explorations of the paradigm of identity conducted by ethnologists, anthropologists, and scholars from related disciplines. I am sure that Victor de Munck's review of *Ethnographies of Grey Zones* edited by Ida Harboe Knudsen and Martin Frederiksen will be of use to scholars of (post)socialist and political anthropology. Likewise, I hope this entire issue of *Lithuanian Ethnology* will be of interest to its potential readers.

Vytis Čiubrinskas